

győzött meg a vállalkozás jogosságáról. Sikeresebben küzdött meg a lehetetlennel (az alig-alig adaptálható szöveggel) a Pest megyei Pemzli Fúzió *Krónika* című előadása (rendező: Pap Gábor). Ez utóbbi magát a közösséget tette meg az események főszereplőjévé. Ezt az előadás születésének szituációja is indokolja: különböző csoportokból érkezett diákok egy nyári színjátszó táborban, a darabban való közös munkában találtak egymásra. A „kik is vagyunk mi így együtt?” kérdését a produkció végeredményben a darabban megjelenő faluközösségre is vonatkoztatta. Ezt kutatják a szereplők, amikor visszaidézik a történeteket. Ezáltal világosabbá lesz a múltbéli mozaikokat felvillantó elbeszélésmód (amely „beszédhelyzet” kissé homályos maradt a kecskeméti előadásban). Ez tette indokolttá azt a játékmódot is, amelyben bármely szereplő könnyedén beléphet bármilyen szituációba, néhány egyszerű gesztussal felidézheti a közeget, felvázolhatja a figurát.

Kortárs amerikai regényt adaptál színpadra a pápai Szeleburdiák Színpad. A *Csokoládéháború* (dramatizáló és rendező: Németh Ervin) egy iskolai történet, amelyben lényegében két szál szövődik egybe: egy titkos diáktársaság rejtett mindennapi életét követhetjük, ame-

lyet egyre több bizalmatlanság, konfliktus jellemez. A másik szálon a megbízott iskolaigazgató zsarolja a gyerekeket, hogy minél több csokoládét adjanak el, hisz a nyereségből az üzlet szervezői is jól járnak. Akár izgalmas is lehetne ez a mai párhuzamokat kínáló diáktörténet, de a kissé ráérősen csordogáló játékban csak ritkán teremtődtek igazán feszült pillanatok.

Bergman *Fafestményének* szabad feldolgozását adta elő a budakeszi Verkli Színpad (rendező: Lukács László). Komplex, már-már a rendezői színházat idéző összetett előadásmód jellemezte a produkciót, amelyben a zenei hatások, a mozdulatok, a színpadi képek sokszor többet mondtak el, mint a szavak. Ezzel szemben épp a szavakra irányították a figyelmet az Inárcsi Színjátszók (rendező: Kovácsné Lapu Mária). Az *Édesapám* című előadás alapjául Esterházy Péter családját megidéző könyvei szolgáltak. Ebből a személyes nézőpontból vált láthatóvá az ellentmondásokkal, groteszk fordulatokkal teli huszadik századi magyar történelem. Öröm volt látni, hogy az irodalomtisztelő elmélyültség, a múlttal számot vető felelősség, egyáltalán nem felnőttesnek ható komolyság is jellemzője a diákszínjátszásnak.

A diákszínjátszók országos találkozója az adatok tükrében

A 2004. évi Országos Diákszínjátszó Találkozóra 163 csapat nevezett, három kategóriában (ebből 10 előadás maradt el végül).

Budapesten:

56 nevezés volt (rekord – az utóbbi éveket tekintve!), ebből 6 előadás nem valósult meg

Öt helyszínen került megrendezésre a fesztivál, három egymást követő héten: a Marczibányi Téri Művelődési Központ, a Merlin Színház, a József Attila Művelődési Központ, a Vörösmarty Gimnázium és a Zöld Macska Diákpince voltak a helyszínek.

A következők zsűriztek: Tóth Zsuzsanna, Sándor L. István, Tóth Miklós valamint egy-egy napot Tarda Orsolya, Nyári Arnold, Sereglei András

Vidéki helyszínek, zsűrik:

Győr – Papp Gábor, Golden Dániel

Ajka – Lökös Ildikó, Vörös Róbert

Székesfehérvár – Egervári György, Golden Dániel

Zalaszentgrót – Tarda Orsolya, Perényi Balázs

Pécs – Golden Dániel, Ficzer Béla

Gödöllő – Sereglei András, Gyombolai Gábor

Kecskemét – Kaposi József, Ficzer Béla

Debrecen – Tarda Orsolya, Perényi Balázs

Eger – Keserű Imre, Egervári György

valamint Gyomaendrődről, a SZAKE (Szakképző Iskolák Kulturális Egyesülete) fesztiváljáról kapott meghívást a zsűri (Uray Péter, Kaposi József, Gyombolai Gábor) által legjobbnak tartott előadás

Országos Találkozó, Dombóvár

22 előadás kapott meghívást: 12 előadás nem művészeti, 10 előadás művészeti kategóriában.

A művészeti előadásoknál 5 vidéki és 5 fővárosi csoport volt.

A nem művészeti kategóriában 9 vidéki, 3 budapesti csapat került be az országos döntőre.

Zsűri: Novák Eszter (rendező), Sándor L. István (kritikus), Simon Balázs (rendező)

Az Országos Diákszínjátszó Találkozó díjazott előadásai

Művészeti iskolák

Arany oklevél:

Méltók – Vörösmarty Gimnázium – Keleti István Művészeti Iskola 12. d (rendező: Perényi Balázs)

Ezüst oklevél:

Mi fáj? – Vörösmarty Gimnázium – Keleti István Művészeti Iskola 10. d (rendező: Keresztúri József)
Ahogy tetszik – Reménymókus, Pesti Barnabás Gimnázium (Budapest) – Keleti István Művészeti Iskola (rendező: Perényi Balázs)
Szó, szó, szó – Horváth Mihály Gimnázium, Szentes – Keleti István Művészeti Iskola (rendező: Keserű Imre)
Carmen-variációk – Kikunele Csoport, Pesti Barnabás Gimnázium (Budapest) – Keleti István Művészeti Iskola (rendező: Uray Péter)

Bronz oklevél:

Édesapám – Inárcsi Színjátékosok (rendező: Kovácsné Lapu Mária)

Nem művészeti iskolák**Arany oklevél:**

A dolog – Kecszi Csoport, Kistarcsa (rendező: Klacsán Csaba–Kovács Dániel–Urbán Zsanett)
Szép új világ – Szivárvány Színpad, Budapest (rendező: Almássy Bettina)

Ezüst oklevél:

Leander és Lenszirom – AKG csoport, Budapest (rendező: Szabó Attila)
Viktor avagy a gyermekuralom – Főnix Diákszínpad, Debrecen (rendező: Várhidi Attila)
Krónika – Pemzli Fúzió (Pest megye) (rendező: Pap Gábor)

Csoportos különdíjak a közösségi munkáért:

Csokoládéháború – Szeleburdiák Színpad, Pápa
Balhé Chioggiában – Kós Diákszínpad, Miskolc
A szűz és a hulla – Katonások, Kecskeméti Katona József Gimnázium
Fafestmény – Verkli Csoport, Budakeszi
Az ember tragédiája – Rézangyalok Csoport, Budapest, Szilágyi Erzsébet Gimnázium

Gyermekszínház 2004-ben

Regionális találkozók – Eger, Nagyatád, Szeged

Majdnem minden megvan

Perényi Balázs

Három regionális fesztivál negyvenegy produkcióját láttam a XIII. Weöres Sándor Országos Gyermekszínház Találkozó keretében. A csoportok tizenkét megyéből érkeztek. Ha tizenöt fős csapatokkal számolunk – sok az osztálykeretben dolgozó, vagy több osztályból összeálló, nagy létszámú csoport – közel hatszáz gyermekszínházot készített fel, felszáznál is több – sok társulatnak van több vezetője – pedagógus. Az említett számok magyarázhatják, hogy következtéseimet országosan is érvényesnek tekintem. A látott produkciók mindegyike jó szemléletű pedagógusi munkát tükrözött. Egyértelműen jó feladatokat kaptak a gyerekek, a produkciókból visszakövetkeztetve valószínűleg jóízű munka zajlott a próbákon. Nem talákoztam a rendezői önmegvalósítás riasztó példáival, eleve művészi bukásra ítéltetett zagyva színházi kísérletekkel, felnőtt üzenetek (ideológiák) gyermekelőadásba csomagolásával, a bulvárszínházi műfajok lélektelen és suta utánzataival. Nem láttam taszítóan ízléstelen produkciókat, nem feszengtem lehetetlen helyzetbe hozott, színpadon szé-

gyenlősen tébláboló kis színjátékosok miatt. (Természetesen a színvonal a megyei zsűrik munkáját is dicséri, de azt is bizonyítja, hogy tudtak miből válogatni.)

Úgy tűnik, létezik egy vállalható, majd mindenki számára elfogadható gyermekszínházi kánon. Mintha a célok és módszerek megítélésében egy nyelven beszélőnek alkotók, szervezők és zsűri. Mintha létezne egy közös szókincs, amelynek szavaival értelmes diskurzus folytatható a gyermekszínházzal foglalkozók között. Ezt bizonyítja, hogy a három helyszínen (Szegeden, Egerben, Nagyatádon) szinte „aggasztóan” egyetértettünk, egyet gondoltunk kollegáimmal, ezért döntéseinket percek alatt hoztuk és mindahányan jó szívvel vállaltuk. (Az oklevelek szignálása gyakran tovább tartott, mint a gálára jutó csapatok kiválasztása). Kivételes, és mindenképpen hasznos jelenség, hogy létezik ez a kánon, amit egyértelmű kijelentő mondatokkal le lehet írni. Számtalan félreértést, terméketlen vitát, vad indulatot generál a közös szempontok, gondolkodás és értékrend hiánya más korosztályok színjátékos közegeiben. Gon-